

stavního práva žalované nabyla k zabaveným předmětům zástavního práva, ježto podle smlouvy měly býti movitostí zárukou za úvěr, ježž žalobkyně chtěla firmě L. poskytnouti a později také poskytla. **O b a n i ž š í s o u d y** žalobu zamítly.

N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by znovu o ní jednal a ji rozhodl. V otázce, o niž tu jde, uvedl v

d ů v o d e c h :

Především nelze sdíleti názor nižších soudů, že pro budoucí pohledávky, k nimž jest počítati i pohledávky z otevřeného úvěru, nelze zřídit zástavní právo k movitým věcem. Že lze zřídit toto zástavní právo pro podmíněné a budoucí pohledávky, o tom nemůže býti pochybností, an občanský zákon sám na více místech upravuje řadu zajišťovacích nároků pro pohledávky budoucí (srov. §§ 343, 520, 692, 834, 1121, 1276, 1360, 1365, 1428 obč. zák.). Ovšem pouhá abstraktní možnost budoucích pohledávek nestačí, nýbrž jest třeba, aby aspoň označeny byly osoby, mezi nimiž, a právní důvod, z něhož pohledávka má vzejíti. Že tyto náležitosti tu byly, tomu by nasvědčoval doslov ujednání ze dne 16. listopadu 1927. V souzeném případě však tvrdila žalobkyně dále, že v době zřízení zástavního práva tu již byla pohledávka žalující strany, a nabídla o tom důkaz výsledkem svědka B-a. Nižší soudy následkem svého mylného hlediska, že pro úvěrovou pohledávku nelze zřídit zástavní právo na movitých věcech, důkaz ten neprovedly a nezjistily, zda úvěrní pohledávka žalobkyni a v jaké výši vzešla, a proto právem vytýká dovolatelka vadnost odvolacího řízení (§ 503 čís. 2 c. ř. s.) v tomto směru, kteroužto vadností jest však již stíženo řízení v prvé stolici.

Čís. 12196.

Ustanovení § 951 obč. zák. nepředpokládá posloupnost z posledního pořízení; oprávnění k žalobě podle tohoto ustanovení přísluší zkrácenému nepominutelnému dědici i tehdy, jde-li o zákonnou posloupnost dědickou.

(Rozh. ze dne 16. prosince 1932, Rv I 1724/31.)

Žalobu, již se nepominutelní dědici po Antonínu T-ovi domáhali na žalovaném, by byl uznán povinným trpěti exekuci na svou nemovitost ve prospěch nároku žalobců na povinný díl po 4.000 Kč s tím, že by mohl odvrátiti tuto exekuci zaplacením 4.000 Kč každému ze žalobců, **o b a n i ž š í s o u d y** zamítly.

N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y :

V souzeném případě jde o žalobu podle § 951 obč. zák., již se žalobci jako nepominutelní dědici po zesnulém Antonínu T-ovi domáhají na žalovaném doplnění povinného dílu, tvrdíce, že povinný díl byl zkrá-

cen tím, že zůstavitel za svého života prodal žalovanému kupní smlouvou ze dne 17. května 1918 svou usedlost za kupní cenu 14.000 K, ač prý usedlost ta měla v době prodeje nejméně cenu 150.000 Kč. Z toho dovozovali žalobci v žalobě, že právní jednání, jímž zůstavitel postoupil žalovanému usedlost, jest koupí smíšenou s darováním, při čemž hodnota daru vyplývá z rozdílu mezi skutečnou cenou usedlosti v době předání 150.000 Kč a mezi kupní cenou 14.000 Kč. Žalobci odporují tomuto darování, opírajíce žalobní nárok o předpis § 951 obč. zák., jenž stanoví, že vpočítají-li se při určení povinného dílu darování, jež učinil zůstavitel před svou smrtí (§ 785 obč. zák.), avšak pozůstalost nestačí k jeho uhrazení, může zkrácený nepominutelný dědic žádati na obdarovaném vydání daru ke krytí toho, co se na něho nedostalo. Obdarovaný může ovšem zabrániti tomuto vydání daru tím, že zaplatí, co chybí. Je-li však — jak tomu jest v souzeném případě — obdarovaný, t. j. žalovaný, sám nepominutelným dědicem a tudíž oprávněn požadovati povinný díl, jest práv druhému jen potud, pokud by darováním obdržel více než povinný díl, který mu při započtení darů připadá. Ustanovení § 951 obč. zák., jímž mají býti chráněny zájmy zkrácených nepominutelných dědiců, nepředpokládá posloupnost podle posledního pořízení, nýbrž oprávnění k žalobě podle tohoto ustanovení přísluší zkrácenému nepominutelnému dědici i tehdy, jde-li — jako v souzeném případě — o zákonnou posloupnost dědickou. S hlediska tohoto zákonného ustanovení, jehož se žalobci v žalobě výslovně dovolávali, opírajíce o ně žalobní nárok, měly tudíž nižší soudy řešiti veškeré otázky sem spadající, totiž, zda jsou žalobci nepominutelnými dědici, zda a pokud zahrnuje v sobě kupní smlouva ze dne 17. května 1918, kterou předal zůstavitel za živa svou usedlost žalovanému, darování, k němuž lze přihlížeti při výpočtu povinného dílu, zda tímto darováním byl povinný díl vůbec nebo do jaké míry zkrácen, pokud se týče zda a o kolik obdržel žalovaný, jsa sám nepominutelným dědicem, oním darováním více, než by činil povinný díl, který by mu při započtení daru připadal, a zda a pokud se tudíž žalobci jako nepominutelní dědici mohou na žalovaném domáhati vydání daru za účelem uspokojení vypočteného povinného dílu. Nižší soudy se však s těmito rozhodnými otázkami vůbec nezabývaly, směšující zcela nesprávně otázku, jež je předmětem této rozepře, s otázkou, o kterou v souzeném případě podle žalobního přednesu vůbec nejde a o níž pojednávají ustanovení §§ 790 až 794 obč. zák., — totiž s otázkou, co se započítává či nezapočítává do dědického podílu při zákonné posloupnosti. Poněvadž se nižší soudy při svém nesprávném názoru nezabývaly s okolnostmi shora uvedenými, rozhodnými s hlediska § 951 obč. zák. pro řešení této rozepře, a neučinily v této příčině potřebná skutková zjištění, bylo dovolání vyhověti a podle § 510 c. ř. s. rozhodnouti, jak se stalo.

Čís. 12197.

Měl-li majitel hostince za povinnost odebíratí (podle starého závazku) pivo a kořalku z pivovaru vrchnosti a za to měl v pachtovním užívání za levný pacht panské pozemky, nemůže se majitel panství do-